

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutraj izdaje ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obajno izdaje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece 2.50 „ „ 4.00 za pol leta 5.00 „ „ 8.00 za vsa leta 10.00 „ „ 16.00 Na naročbe brez priloge naročnine se ne jemlje ozir. Posamično številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvč., v Gorici po 3 nvč. Sobotno večerno izdaje v Trstu 2 nvč., v Gorici 4 nvč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifi v politu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega razvidnih vrstic. Pošlana osmrtnica in javnozavala, da-mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uroditelstvu: ulica Caserna št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravitelstvo** ulica Caserna 13. Odpriete reklamacije se pristoje.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč!“

Smrt Slovincem?

(Odgovor na demonstracije v Piranu.)

[Izvirni dopis.]

Kdor zančuje se sam, podlagi je tujevi peti.

Poslednji dnevi so nam pač neovržen dokaz, da se nam je boriti proti sili, ki si je zapisala na svoj prapor uničenje Slovanov in popolno iztrebljenje istih — seveda v národnem pogledu — raz semsko povrže.

Ne treba povpraševati, katera sila je to. Saj so nam znana prizadevanja Veliko-Germarije na vseh postajah obljudenega sveta! Znano je vsakemu zavednemu somljanu, s kakimi pripomočki hoče ta sila doseči postavljeni si cilj. To nasledujemo čisto — javno in nejavno. Nočemo govoriti o vnebo-prijodih dejstvih, učinjenih po isti sili nasproti Slovanstvu. Srce se nam krči samo ob misli, kako daleč more šlovska zavesti sebičnost, ali pa ves národ njega šovinizem, da pozablja ob tej strasti na najsvetejša čutila, katera mu je položil Stvarnik v srce — marveč omejiti se hočemo samo na dogodke v Piranu, ki so sopot v prvi vrsti glasen odmev te protislovske sile.

Na prvi pogled je očito, da so vse te ostudne demonstracije kupljeno blago ter da je plačnik teh dejanj baš ona sila, o kateri govorimo. Da bi bilo med elementi, ki so trudili svoj trhlji život ob kričanju in metanju kamenja in razbijanja po nedolžnih stvarih, le jedno stotino zavednih italijanskih mož, ali vsaj tacih, ki bi zares znali, od koga in v kateri namen so bili napadani in napojeni, — o tem niti sanjati nikari! Vsa bosonoga druhal bila je pač le obžalovanja — ako ne tudi zasmeševanja — vredno orodje onih življenj, ki žive v službi one sile, za katero in kateri prodajajo slednji trenotek svoje bñre „duševne moči“.

Na viden sluti se na Primorskem, da je namen italijanski zadrugi satrti tu slovenski življenj in nadomestiti ga z italijanskim v svrhu raztirjenja „sjeđinjeno Italije“. Namen, pravimo, je navidezno ta, saj je italijanstvo ravno istega menjenja, kakor prusjaštvo. Profesor Wislicenus meni n. pr., da med Avstrijo in Nemčijo ni delati razlike, češ, da Nemčija sega tako daleč, kakor daleč se govori blašeni jezik nemški. Na drugi strani je pa sopot Barisai v Rimu tega menjenja, da Italija obseva vse one kraje, kjerkoli je čuti kako italijansko besedo. Zaključek iz teh domnevanj jima je jasen: čim dalje se italijančini in nemčiji, tem dalje sezata Nemčija in Italija.

PODLISTEK.

Dve škodljivi razvadi.

(Spisal Janko Leban.)

Kakor pri vsakem narodu, nahaja se tudi pri nas Slovincih več ali manj — razvad. Toda danes sem se namenil govoriti le o dveh razvadih, ki ste zdravju silno škodljivi in o katerih bi priporočal, da se čim preje odpravita.

Prva teh razvada je — poljubovanje je malih otrok! Naj se nezmožno dete le brani kolikor hoče, recimo z vsemi štirimi, to je z rokami in z nogami: naj obraz napravlja na jok, naj kriči: — vse zastonj: poljub dobi vendar le! Videl sem že pestunje, mlade pestunje, katere so deteta tako strastno stiskale k sebi in poljubovale, da sem se bal, da jih v opičjej svojej ljubezni uduše! Tudi nekatere matere ne delajo nič boljje od pestunj, katerim dajejo svoje otroke v varstvo! Še hušje je, če se takemu poljubovanju udajajo možiki bradači, ki s svojo šestinasto brado otroku ranijo detinsko nežno lice! Otrok se zastonj ne brani takemu dobrikanju. Rekli bi, da se mu veled natornega nagona studj tako poljubovanje in da je do

Menenje ebema tema tovarišema je torej tako, da treba vrat zaviti primorskim Slovincem. Kajti Slovani so — to povdarjamo ponovno — jedini kamen na cesti, po kateri dirjajo Velikoitalijani in Velikonemci.

Zatorej treba, da na merodajnem mestu pridejo do spoznanja, da je vse tisto kričanje o krivicah, ki se baje dogajajo Italijanom, le gola fraza in hinavščina.

Nedolžni pojav na javni tabli kacega sodiča, da žive v Primorju Slovani v velikem številu ter da po avstrijskih (pomnite italijanski: avstrijskih!) državnih zakonih pripada avstrijskim Slovincem, kot dednim prebivalcem države, ravno ista pravica javnosti, kakor narodom kacega drugega jezika — ta pojav naj bi pomenjal „slovenizacijo“ italijanskega življenja v Primorju?

Ne, Avstrija ne sme pasti tako nizko, da bi prevzela nalogo poitalijančevalke in pomečevalke svojih Slovincov, pa še takim življenjem na ljubo, ki žele nje propast.

Kje bode zaslonba tvoja, zlata Avstrija, ako ti padejo Slovinci?!

A ravno to hočejo tvoji odpadniki, ki kriče v jednomer: Smrt Slovincem! Kriče celo na takih krajih in ob takih prilikah, ob katerih velja rek: Iustitia regnorum fundamentum. Propast šele ti ljudje tvojim najsvetejšim podanikom, kaj praviš ti na to?!

Prejasno je torej, kaj pomenja tiisti pirsanski krik: „Doli se Slovinci!“ Nič drugega nego nasprotstvo do tebe, naša Avstrija!

Kaj store naši državniki v očigled tem dejstvom? Radovedni smo zares.

Radovedni smo, toda nadejamo se tudi, da merodajni krogi vedo dobro, kakov duh veje med poznanimi krogi ob bregu morja adrijskega ter da poznajo ono silo, ki širi ta zli duh ob obrežji primorskem.

Dan danes se mora baviti vsak avstrijski državnik in parlamentarec z vprašanjem: kako naj si Avstrija utrdi zaslonbo tu doli? Gotovo le tako: da osvobodi svoje Slovinci iz okov, v kojih drže iste nje sovražniki le v ta namen, da bi Slovani nehali biti nje glavna zaslonba. Ne ovičajte torej svobodnega razvoja avstrijskih Slovincov, saj bode zavedno Slovincstvo najtrdnnejši jex v obrambo države! Dajte nam vsa naša prava in dajte nam svobodo, kakoršno uživajo vsi drugi narodi v državi!

Mi Slovinci pa se moramo trkati na prsi, da smo bili dosedaj voliko premlačni in popustljivi v borbi za svoja prava. Pustili

cela zoperno. Tako nespametno početje pa utegne biti tudi zdravju silno nevarno. Pod najlepšo brado se namreč lahko skrivajo bradovci (lišaji) ali celo prišče in mozoljški, ki se lahko primejo človeka, katerega osrečujemo s poljubi. Pa to še ni največje hudo! S takim nespametnim poljubovanjem na najlošji način pot gladimo hudej otroški boleznj — davico ali difteritiki! Znano ja, da se davica ne prijemlje tako rada odraslih ljudij, ali, če se tudi katerega prime, primo se ga tako, da se mu ni bati smrti. Naj se odraslemu človeku le naredijo mehurčki v grlu, naj ga le huda mrzlca trese tri dnij, in ravno toliko dnij naj ga silno boli glava in grlo: kaj je vse to! Po nekoliko dnevih je tak odrasel človek sicer še nekaj slab, vendar kmalu si opomore in ozdravi. Vse drugače pri otroku! Čim nežnejše je telo, tem pripravnejše je, da se nasrka strupa, ki potem v njem deluje z vsu uničevalno svojo silo. Davica, za katero se odrasli človek malo zmeni, ob katerej opravlja še svoja navadna opravila, ob katerej morda še pije vino in puši tabak, taka davica lahko otroka ubije v 24 urah! — In pomnite dobro: davico lahko dobi otrok po jednem samem poljbu

mo, da nam je nasprotnik došel do praga; zato mu je zrasel greben in jel si je domisljati, da nas more pregnati raz domovje.

Baš pirsanske predznanosti v Avstriji in na naših slovenskih tleh (Istra je bila poprej slovsanska, nego pa italijanska. zapomnite si to!) nepoklicanih življenj vzbuditi morajo našo pozornost, ter podkrepiti našo delavnost v podvojeni mori. Uprav ta krik proti našem pravu bñdi nam jasen dokaz, kam nas utegno dovosti, ako se ne otresemo mlaičnosti v borbi za svoja prava.

Zatorej krepko v boj za svoja prava, saj imamo ojtro orožje na razpolago — avstrijske zakone!

Ako kriči poulična sodrga: Smrt Slovincem! — bñdi jej naš odgovor: Ne smrt, življenje, krepko življenje, bñdi avstrijskim Slovincem, v njih lastno srečo in v varnost staroslavno države Habsburgov!

Politiške vesti.

O položaju ne znamo danes ničesar pozitivnega. Italijani se že nadejajo, da vsa ta sfera zaspj polagoma ter da ostane vse pri starem gledé napisov po Istri. Mi pa smo uverjeni, da je tudi tu želja porodila misel, ker nam nikdo ne izbije iz glave prepričanja, da naši poslanci morajo paralizovati nemško-italijanski vpliv, ako so neizprosni. In upamo, da ostanejo neizprosni, ako smemo soditi po dosedanjem postopanju koaliranih Slovincov. Poal. Klun je večeraj sopot interpeloval, porabivši vse zanimivi material. To interpelacijo so baje podpisali vsi konservativci. In tudi poslanca Spinóič in grof Alfred Coronini predložita še jedno interpelacijo. Ta živahnost in odločnost vidi se nam dobro znamenje. Drugo dobro znamenje bi bilo to, da se je gosp. grof Fran Coronini menda naveličal nehvaležnega dela — prati zamorce. Da so imeli italijanski poslanci toliko vpliva na Dunaju, zahvaliti imajo le tega gospoda, ki jih je vzol ljuboznjivo pod svoje peroti ter je se svojo mogočno besedo prikrival — njihove grehe. Gosp. grof šel je v svoji dobrohotnosti do Italijanov do skrajne meje, toda po dogodkih v Piranu in Kopru zaklical je menda njegova ekscelencia samemu sebi odločni: stoj! Do tu si šel, dalje ne smeš, ker si avstrijski patrijot! Le tako si moremo tolmačiti z Dunaja došlo vest, da je gospod grof Fran Coronini ozlovoljen in nenadoma ostavil Dunaj, ker se noče oglasiti proti

odraslega človeka, katemu se po zunanem niti ne pozna, da je za davico bolan! —

Hočem vam povedati dogodbo, resnično dogodbo! V nekem mestu je živel zdravnik, ki je bil pestunji svojega otroka ostro prepovedal, da otroka ne sme poljubovati, pa da naj tudi drugim tega ne dovoli.

Nekega dne pride k zdravniku imenitna gospa ter jame nekako razžaljena in razdražena besedovati: „Gospod zdravnik, prihajam vprašat vas zdravniškega svota. A pomislite, kaj se mi je godilo na potu le-sem! Na stopnicah srečam vašo pestunjo z lepim vašim detetom v naročju. Oj, to je presrečen otrok, to vaše dete! Nagnila sem se do njega ter ga hotela — poljubiti! Ali pomislite kaj naredi zarobljena vaša pestunja! Zabрани mi to ter jezno vikne: „Gospa, otroka ne bodete poljubovali, gospod zdravnik, moj gospodar je to prepovedal!“ Kolika nesramnost od beraške pestunje, da si upa meni kaj tacega reči! Ne verujem, da bi bili vi poljubovanje prepovedali!“ „Potolažite se, draga gospá,“ pravi na to zdravnik. — „Ne, ne!“ „zavrno ga gospa,“ tako surovo pestunjo kar odpravite iz službe!“ — No, bodemo videli; a zdaj mi povejte kaj o svojej boleznj.“ —

dvojezičnim napisom. In še pomembnejše je to, da se noče vrniti na Dunaj vzlic opetovanim vabilom. Mi razumemo, da se takó odličen mož in zaupnik cesarjev noče kompromitovati za krivično stvar in tako oškodovati svoj patrijotički ugled. Tretja ugodna vest bi bila ta, koja pričbuje „Slov. Narod“, da se je vlada obvezala proti slovenskim poslancem, da izvede jezikovno ravnopravnost na Primorskem.

Naša sodba je torej taka-le: Vlada bi najbrže rada ustregla italijanski gospódi že z ozirom na nemške liberalce. Toda tega se boji še bolj, da bi potem razpadel Hohenwartov klub. Zato pa lavira in se nagiblje sedaj na to, sedaj na ono stran. V tej negotovosti je sveta dolžnost našim poslancem, da zastavijo vseh vpliv in ugled v to, da pripomorejo pravilni stvari do zmage. Uprav sedaj smo prišli do odločilnega kritičnega trenotka in oni naši poslanci, ki bi se pokazali malodušne v takih trenotkih, naprtili bi si velikansko odgovornost. Po vselj pravici pozove jih narod na obračun.

Cesar nasproten imenovanju inozemskih profesorjev. „Wiener Allg. Ztg.“ sporočala je to dne, da se je Nj. Vel. cesar izjavil z vsu odločnostjo proti temu, da bi se nameščali na Dunajskom vsoučil šču inozemski profesorji, niti v tem slučaju, ako bi bili isti rojeni Avstrijci.

Bolezen ruskega carja. Kakor smo bili sporočili že v današnjem zjutranjem izdanju, prišlo se dne 27. t. m. nekoliko povoljnije vesti iz Livadije. Dne 26. t. m. pod večer poskusil je namreč zdravnik dr. Leyden jako nevarno operacijo torakotomije (prereza trupa), da izpusti vsled boleznj v prani votlini nabrano vodo in da s tem olajšča carju sopenje. Operacija se je sponela jako dobro: iz prerezanih prajj izavdil je okolo 1 liter gnjlje vode, ki bi bila v kratkem zalila i srce. Med operacijo dali so carju dihati kiselnik, da se ne zaduši. Carja je prijel krč po vseh udih, potem je trdno zaspal, abudivši se še-le drugo jutro toliko okrepečan, da je zahteval čašo priljubljenega mu čaja. Cesarjevič je prisostvoval operaciji, carica in princesinja Alika pa sti molili v bližnji sobi za sročeno izid. Zdravnik prof. Leyden se je izjavil, da bode treba operacijo obnoviti po določeni dñbi. — Govori se, da se preseli car v Krf potem, ko bode operacija popolnoma dovršena. (Menda jo izvršita zdravnika Sublotni in Leyden? Kajti iz raznih krajev prihajajoča poročila so si večkrat naravnost

„Ah, gospod zdravnik, verujte mi, da mi ni nič kaj dobro. Pred tremi dnevi imela sem hudo mrzlco in glava me je strašno bolela. Toda za vse to se nisem zmenila, zakaj imeli smo ravno obisk; bili so sorodniki pri nas. Na njih željo smo napravili izlet na goro, tam smo pili izborno pivo in jedli dobro gnjat. Kajpada, to ni bilo prav, da sem se tudi jaz izleta udeležila, ali kaj hočete! Ko sem se vrnila domov in so se sorodniki poslovili, dala sem si napraviti ledene obkladke; toda odleglo mi še ni do cela; nekam težko požiram, gospod doktor, in zdi se mi, kakor bi mi bilo v grlu nekaj ranjeno.“ — „Prosim milostiva gospa, sedite sém k oknu, da vam bolje vidim v grlo. Odpriete usta. No, ne bojte se, to ni rezilo, ampak le orodje, s katerim pritičnem na jezik, da bolje vidim v grlo. Takó, zdaj je prav. Izgovorite prav polagoma: a! — Gospá, vi imate davico ali difteritiko, in jaz ne le da svoje pestunje ne odpustim iz službe, nego še pohvalim in obdarim jo, da vam ni dovolila poljubiti otroka mojega! Da ste vi otroka poljubili, bila bi se tudi njega prijela davica!“

(Konec prih.)

protislovna. Ur.) Včeraj so prišli v Peterburg izvirne, jako povoljne vesti o zdravstvenem stanju carjevem. Analiza iz oteklina na nogah izpuščene vode pokazala se je kar največ ugodna. Zdravniki se nadejajo celo, da bode mogoče to vodo povsem odstraniti. Da se je bolezen obrnila na boljše sklepe tudi iz tega, ker se je poroka cesarjevičeva zopet odložila. — Nasprotno pa je zdravniški buletin, katerega so izdali sinoč, mnogo nepovoljniji. Isti glasi: „Takom današnjega dneva je povzeli car jako malo in se počutil jako oslabelega. Navadni kašelj, ki muči carja že dalje časa, pojačal se je; v izmetu je nekoliko krvi.“

Različne vesti.

Utemeljenje interpelacije posl. Spinčića in tovarišev, predložene v seji poslanske zbornice z dne 24. oktobra 1894. o dogodkih po Istri se glasi: „Že več nego 2 meseca čitati je zlasti po primorskih časopisih agitatoriških in izivljajočih člankov, kakor tudi proteste deželnih odborov istrskega in tržaškega ter večih občinskih delegacij Istre proti neki naredbi višjega c. kr. deželnega sodišča v Trstu, izdani po ukazu c. kr. ministerstva za pravosodje, glasom katere naredbe je po onih sodnih okrajih, v katerih bivajo Italijani in Hrvatje, oziroma Slovenci, zameniti samoitalijanske napise na poslopih c. kr. okrajnih sodišč z italijanskimi in hrvaškimi, oziroma slovenskimi.“

Taki članki in protesti, prijavljeni po listih brez zadržka, morali so vzbuditi nekako razburjenje vsaj v jednom delu prebivalstva nekotnih mest in so doveli v resnici do žalostnih demonstracij.

Tako se je dogodilo osebno v Kopru in v Piranu.

V Kopru, kjer je bila na večer dne 15. t. m. občinska seja, ki je sklenila protestovati proti omenjeni naredbi, pozdravilo je iz dvorane izidše občinsko svetovalce kakih 50 oseb z vskliki: „Viva l'Istria italiana!“, „Viva la lega nazionale!“, „Viva l'Italia!“, „Viva l'Italia unita!“. Ti vskliki so se ponavljali pred stanovanji nekaterih odličnejših občinskih svetovalcev, med tem ko so nabijali na vrata stanovanj nekaterih Hrvatov in Slovencev, razgrajali pred istimi in klicali: „Fora i sciavi“, „fora il partito croato“, „fora i Croati!“

Dne 14. t. m. pa so obdržali tudi v Piranu že popred razglašeno in po člankih v časnikih provzročeno občinsko seja ter sklenili istotako protest proti omenjeni naredbi c. kr. višjega deželnega sodišča. Prešli so, pokorivši se svetu nekotnih časniških člankov in glasom časniških poročil, „od besed k dejanjem“; hodili so po ulicah, prepevali izvestne pesmi ter klicali izvestne vaklike; privedli so sploh toli velike, slovesno in častno demonstracije, da se ne spominjajo take od leta 1848. sem.

Potem so — pripovedujemo vedno glasom časniških poročil — sneli tablo se samoitalijanskim napisom raz poslopje c. kr. okrajnega sodišča v Piranu, tamošnja občina je izjavila c. kr. oblastim, da ne more jamčiti za uzdržanje reda ter so nastali taki nemiri, da so morali poslati tja vojake. Glasom večrajnjih (23. oktobra) poročil v dunajskih listih, dogodili so se nemiri v noči med nedeljo in ponedeljkom, ko je mnogobrojna množica ljudstva hodila okoli kriče: „Doli se Slovani!“, se obrnila potem proti finančnim stražarnikom slovenske narodnosti, razdevala v stanovanjih dveh kanonikov, porušila vrata do stanovanj, udrila v klet ter metala kamenje v sobe in se podala potem pred sodišče, kjer je metala kamenje v isto. Vsled te demonstracije, — ki se je ponovila v ponedeljek zvečer na tak način, da so morali vojaki posesti v mes in je župan po zahtevi množice in v imenu vladnega zastopnika dal obljubo, da se na javnih poslopih razobesijo zopet prejšnje samoitalijanske table —, je oblast sama v torek (včeraj) zjutraj v resnici zopet postavila na svoje mesto poprej sneto samoitalijansko tablo, tako, da so je list „L'Indipendente“ radoval na zmagi Pirancev in utegne biti zadovoljen tudi poslanec Barzilaj, ki je glasom gori omenjenega lista z dne 23. t. m. uležil interpelacijo o tej zadevi v parlamentu v Rimu.

(Tu je sledila interpelacija, katero smo že priobčili. Ur.)

Položaj v Istri. Do danes ni bilo ališati ničesar novega. Ne čuje se niti od strani vlade, kaj namuruje ukreniti, niti se lahonški vročekrvneži ne zganajo več, vsaj javno ne. Tržaški Lahi so hoteli brzojavno čestitati „bratom“ v Piranu, menda na njih „slavni zmagi“ (??), a vladni zastopnik g. Fabris ukazal je, da ne smejo odposlati te brzojavke. V Vodnjano so prilepili na sidovje nekakše ščuvajoče oklice, toda tudi teh se niso vtrščili ne psi, ne mačke. Za sedaj, ponavljamo, je vsa stvar nekako zaspala, toda trdno se nadejamo, da bomo mogli v kratkem sporočiti kaj o tem, kako zna vlada čuvati svojo avtoriteto. Danes vskliknemo z našim ljubeznivim drugom „Piccolom“: „Chi vivrà vedrà!“

Posnemanja vredno! „Sl. Narodu“ poročajo, da podasti občini Devin in Doberdob zahvalo ministerstvu pravosodja in višjemu dež. sodišču tržaškemu na pravični naredbi glede dvojezičnih napisov pri sodišču v Trzinu na Goriškem.

Kako radi se pobahajo! Včeraj, t. j. 28. t. m., raznesla se je vest po mestu, da je prekrasna podoba našega presvitlega cesarja Frana Josipa I. v novem poštnem in brzojavnem poslopju delo nekega podobarja iz Milana. Podoba je zares tako krasno izdelana, da vsaka zaré, bodi si na milem obrazu, po životu ali plašču, kaže mojstra, takega podobarja, da se mu mora hoté ali nehoté priznati čast in slava ter reči: Ta pa, ta; tako delo se lahko pokaže ali predstavi vsem umetnikom te vrste! No naši italijanisi so pa že taki, da morajo povsod imeti svoj nosček in naglo, no da bi bili „posnofali“, kdo je izklesal ta umotvor, so izbleknili: iz Milana je prišel kip. Bravo! Kaj pak!, Pa ravno našo najavetejšo osebo bodo izdelovali iz mramorja tam onkraj te volike luže, kjer gospodarijo naši nasprotniki? Čujte in strmite, da jim taka misel šine v glavo! Če je treba rogoviliti in hujakati, da, to že pripoznamo da so gospóda mojstri, a da bi pa bili ta umotvor mi dobili iz Milana, to pa ne. Izdelal jo je na Dunaju avstrijski podanik in umetnik, kateri se lahko meri z prvimi Milanskimi klesarji. Ime mu je Bénk, in če se ne motim, teče malo kranjske krvi po njega žilah. Italijanska gospóda so novošljivi, da ima tudi Avstrija take umetnike. Hvala Bogu, ima jih! Toraj to „rajžo“ so se izjavila vsa bahanja. Kaj ne da?!

Jilaverjev.

Za dušni mir pokojnega Ivana Dolinarja! Na Vseh svetnikov dan ob 4. uri popoldne bode molil duhovnik na grobu pokojnega Ivana Dolinarja. To v znanje mnogobrojnim častilcem spomina nepozabnega nam prvoborila.

Sveta maša zadušnica za umrle člano „Del. podp. društva“ darovala se bode dne 11. novembra ob 8½. uri zjutraj v cerkvi pri sv. Antonu novem.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v namen, da postane pev. društvo „Velesila“ pokrovitelj, darovali so „štrajkovci“ v krčmi „Pri Kravosu“ 5 kron in 50 stotink, veseloč se zmage slovenskih napisov v Kopru in v tekmovanje g. Jajčiča. — Mladina v krčmi „pri dobrem kozarcu“ nabrala 40 nč.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti daroval je g. J. Treven 50 stot. in to da narodnjak iz Malega Lošinja ne pozna gesla Jajčičeve posadke, da torej ni res, da je piškova, ali je res da je narodno-radikalna. — Gospodin Ivan Treven je nabral v „Društveni krčmi v Rojanu“ 3 krome 14 stot. v namen, da bi se Jajčičeva posadka: za pridobitev vpliva vsaj podvojila.

Za telovadno orodje izročil je g. Vodopivec 40 nč, katere je nabral g. Knific pri plesnih vajah „Trž. Sokola“. Dalje darovali so trije šnap-bruderji 12 nč. v potrdilo, da je Vodopivčeva slivovka 20 stopinj močna in po ceni.

Razpisan štipendij. Iz ustanove kanonika Ivana Černeta razpisan je štipendij v znesku 105 gld. na leto. Prednost imajo prosilci: 1.) ki so potomci Marka Antona Černeta in Marije Zlobec iz Tomaja, roditeljev ustanovitelja; 2.) ako ne bi bilo takih prosilcev, imajo prednost pred drugimi prosilci oni, ki so rojeni na Opčinah, v Trebčah, Banah, Sv. Križu, na Kontorolju ali pa pri Piščancih pri Rojanu; 3.) ako ne bi bilo niti takih prosilcev, podeli se štipendij kojemu prosilcu iz županije Tomajske in 4.) če tudi od tam ne

bi bilo prositelja, pridejo na vrsto prosilci iz mesta in okolice. (Pobližji pogoji so objavljeni v današnjem „Osservatore Triestino“).

Premaknenje v vojski. Vojaški naredbeni list javlja, da je Nj. Vel. cesar imenoval nadvojvodo Josipa Ferdinanda nadporočnikom v pešpolku št. 93; maršalski poročnik pl. Ludvig je imenovan generalnim nadzornikom topništva, polkovnik Semrad nadzornikom topništva za utrdbi, generalom konjištra grof Palffy in Berehtolsheim, podmaršalom pa maršalski poročnik princ Lobkovic. Nadalje je imenovanih 14 maršalskih poročnikov, 22 generalmajorjev, 45 polkovnikov, 62 podpolkovnikov in 86 majorjev.

„Slovensko pevsko društvo v Trstu“ Včeraj dne 29. t. m. obdržal se je občni zbor „Slovenskega pevškega društva“. V novi odbor so bili izvoljeni: Predsednik: Polié Fran. Odborniki: Koemar Ivan, Košir Vincenc, Loncner Miroslav, Masnee pl. Josip, Políon Jakob, Veré Anton, Vouk Janez, Zaje Franjo. Namestniki: Kosijan Ante, Švara Anton, Gregorió Viktor. Pregledovalci računov: Abram drd. Josip, Glaser dr. Karol, Mikota Julij. Želeti je, da se to društvo s podporo vseh tržaških Slovanov postavi na trdno nogo, in da se v njem udomači pravi pevski duh.

Če je res? Tržaška klepetulja poroča, da so minolo nedeljo v Rojanu in na Greti napadli nekateri vojaki 87. pešpolka „mirno idoče mladeniče“ in jih kaj grdo poitalijansko opsovali. Če je le res; brčkone pa je izmišljena ta povest le iz tega vzroka, ker so vojaki 87. pešpolka skoraj izključno Slovenci. Saj je danaukas gealo našim Lahom: Boj proti Slovanom, boj proti vsemu, kar je slovensko! — Ista klepetulja se repenči tudi proti nekemu finančnemu stražniku, ki je počel o dostojnosti tri tržaške mladeniče, ki so opravljali svojo potrebo na cesti na Proseku. No, ako se opira „Il Piccolo“ na take argumente, pridobi si v kratkem poleg ravnih pridevkov, koje si je že „zaslužil“, še nov, ne baš prijetno duhteči priimek...

Martínov somenj na Proseku. Mestni magistrat objavlja, da bode letos navadni letni somenj na Proseku, ki je spojen s somnjem za trgovanje s konji, letos že dne 10. novembra (na soboto pred Martinovim).

Nezgodá. Včeraj popoldne je padel 28 letni sidar Andrej Ferluga, stanujoč na Kolonji hšt. 45 raz drevo, kakih 5 m. visoko. Siromak je bil splezal na jabolko poleg svojega stanovanja, da si nabere nekoliko sadu. a v tem je telebnil na tla. Domačini so pozvali zdravnika z zdravniško postaje, kateri je konstatoval, da si je siromak protresel možgane, za to je ukazal, da ga odpravijo v bolnišnico.

Samomor. Včeraj popoldne zaprla se je 50letna gospa Dominika Zennaro, stanujoča v ulici Valdirivo hšt. 10, v stranišče svojega stanovanja. Ker jo dolgo časa ni bilo na dan, odprla je v istem stanovanju bivajoča gospa Ema Calvas vrata s silo in videla Zennaro ležečo v krvi. Nesrečnica si je bila s nožičem odprla žili na rokah in si zabodla kline 17krat v vrat! Prestrašeni domačini pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, toda, ko je prihitel isti, bila je ženska že mrtva. Vzrok temu samomoru je neozdravljiva bolezen, ki je mučila Zennaro že dalje časa.

Poskušén samomor. 26letna Magdalena Sigon iz Pulja, stanujoča v zagati del Forno hšt. 1, popila je sinoč kozarec vode, v kateri je bila raztopila glavice žepjenk, hoteča končati si življenje s to pijačo. Ker je bilo pa očividno, da ji ta pijača ni ugajala nič kaj, poklicali so dobrotnika Trevesa, ki je trpeči podal protistrupa in odstranil tako vsako nevarnost, potem ji je pa še zdravnik z zdravniške postaje izpral želodec. Ker je bila mlada ženska jako razburjena, ukazal je zdravnik, da jo odpeljejo v bolnišnico. Vzroka poskušénemu samomoru ne znamo.

Nenadna smrt. Včeraj popoldne zadela je káp 58letnega tosarja Ivana Peterina, stanujočega v zagati del Moro, ko je šel po ulici S. Giorgio. Nesrečnež zgrudil se je v istem trenutku mrtev na tlak. Truplo so odpeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Sodniško. Včeraj bila je pred tukajšnjim deželnim sodiščem tajna razprava proti 32letnemu čovljarju Josipu Obadu iz Dekani, bivajočemu v Kopru, zatoženemu žaljenja Nj. Veličanstva. Dne 1. oktobra t. l. zvečer je bil Obad v Beničevi gostilni v Pomjanu.

V isti gostilni bilo je več domačinov, ki so prepevali narodne pesmi. Obadu to ni bilo po volji in zato je pričel izivati mirno družbo, zaničevaje narodnost slovensko in državne naredbe. Ko mu je nekdo izmed družbe pokazal podobo Nj. Veličanstva, izrazil se je renegat Obad jako prezirno o glavarju države. Prisotni Rok Šturman storil je vled tega to, kar mu je velevala storiti vest: naznanil je orožnikom Obadovo vedenje. Sodišče je priznalo temu junaku 5 mesecev ječe. — Evo tu novega dokaza, kam dovede človeka renegatstvo, t. j. zatajevanje svojega lastnega rodu. Da je ostal naslepljeni Obad zvest svoji krvi, izvestno ne bi se bil spozabil toliko, da bi bil žaljivo in presirno govoril o našem cesarju, čigar verni sinovi so vsi pravi Slovenci.

Polcijsko. 23letnega brivca Ferdinanda F. iz Sežane so zaprli, ker je bil sinoč v ulici del Toro pretepel 58letnega mešetarja Ivana Černeta. — Kmetici Mariji Gregorió iz Sv. Antona pri Kopru ukradel je včeraj zjutraj nexnan spreten tat na trgu delle Legna novčárko s 4 gld. iz žepa.

Najnovejše vesti.

Dunaj 30. Glasi so, da v mesecu novembru naša cesarica nastopi na jahti „Miramar“ pomorsko potovanje do obrobij Sirije.

Berolin 30. Zbok toga, da se je carju nenadoma obrnilo nekoliko na bolje, so zdravniki popolnoma presenečeni. Profesor Saharjin je baje rekel: Tu je kraj in konec vsej znanosti; tak preobrat je y nasprotju s vsami pričekvanji in kaže, da so nemogoče more smatrati kot mogoče. Ker pa ni možno dognati kake organične spremembe bolezni, ne smemo gojiti posebnih nad do trajnega zboljanja. Največja nevarnost je bila dne 21. t. mes., ko so carja spravili s Bogom. Po vsem širnem carstvu, po mestih in po vaseh molijo za zdravje carjevo. Dasi je časnikom prepovedano pisati o bolezni carjevi, vendar se bavi prebivalstvo izključno le z isto in se nič ne sanima za druga vprašanja.

Berolin 30. Glasom vestij iz Peterburga raspóčila je jedna svetilnica pri posvočevanju nove crkve v Ostroskaji. Nastala je silna zmešnjava, pri kateri bilo pogaženih 26 oseb in 9 težko ranjenih.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6 25—6 30, za spomlad 6 65—6 69 Koruzna za oktober 6 48 do 6 55. Oves za spomlad 6 01—6 03. Rá nova 5 37—5 39.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6 50—6 55, od 79 kil. f. 6 55—6 60, od 80 kil. f. 6 60—6 65, od 81 kil. f. 6 65—6 70, od 82 kil. f. 6 70—6 75.

Ječmon 6 35—6 40; prosa 5 70—5 90

Pšenica: Srednje ponudbe, povpraševanje neznatno. Prodalo se je 21.000 met. stot. Oves boljše, koruzna jako stalna. Vreme: lepo.

Praga. Narašninani sladkor za oktober f. 13-10 december f. 13-17. Jako mlačno. Vreme lepo.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 29 50. Novembra f. 29 50.—. Concaasé za november-marec 30—do 30 25. Četvorni za november 31.—. V glavah (sodih) za polovico november 32.—, za konec novembra 31 1/2.

Havre. Kava Santos good average za oktober 85 50, za februar 79 35 mirno.

Hamburg. Santos good average za oktober 72 25. decembei 69 25, marec 62 50 boljše.

Dunajska borza 30. oktobra 1894

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	99 35	99 35
„ „ v srepro	99 35	99 35
Avstrijska renta v zlatu	123 75	123 75
„ „ v kronah	98 25	98 25
Kreditne akcije	382 —	379 75
London 10 Lat.	124 40	124 25
Napoleoni	9 91	9 90
100 mark	61 10	60 97 1/2
100 italj. lir	46 10	45 95

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitario 12, (po domače pri „Pračkovcu“) priporoča modro frankinjo po 40, domačo črnino po 32, belo vipsko po 36 in „Riesling“ po 40 nč. liter. — Dobra kuhinja in po ceni je vedno na razpolago. Za družinsko uporabo od 3 l. naprej 4 nč. ceneje. — Držé se gesla: „Rajak k rajaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

Zaloga piva

pivovarne bratov
Reininghaus v Steinfeldu — Gradec
in 156

zaloga kisle vode Mattoni's Giesshübler
pri

A. DEJAKU, junior,

v Trstu, via degli Artisti št. 8.
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant.